

Kirsten Marie Heggelund Hegner
og Bo Obel Skovgaard Larsen
Marielystvej 14
2000 Frederiksberg

Kystdirektoratet
J.nr. 21/02384-7
Ref. Hanne Rungø Hilligsøe
02-11-2021

Fremsendt pr. mail til: kirsten_hegner@msn.com

Dispensation til etablering af et vandhul til padder og vadefugle inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Kystdirektoratet har den 29. januar 2021 via Vordingborg Kommune modtaget en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af et paddevandhul inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 6c Hårbølle By, Fanefjord, beliggende Færgensvænge 8, Hårbølle, 4792 Askeby, i Vordingborg Kommune. Ansøgningen er indsendt af Amphi Consult ved Peer Ravn/Amphi International ved Lars Briggs på vegne af ejerne Kirsten Marie Hegner og Bo Obel Skovgaard Larsen.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Det opgravede materiale skal fjernes fra det strandbeskyttede areal eller fordeles jævnt ud over marken i et lag på maksimalt 30 cm.
- Der må ikke anlægges jordvolde eller øer.
- Vandhullet skal anlægges, så de passer naturligt ind i det omgivende landskab.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Generelt om ejendommen

Ejendommen matr. nr. 6c Hårbølle By, Fanefjord er beliggende på Vest-Møn. Ejendommen er noteret som landbrugsejendom.

Matriklen har et areal på 37.225 m² og er i sin helhed omfattet af strandbeskyttelseslinjen. Se figur 1.

Figur 1. Kortudsnit. Den røde prik midt i billedet markerer ejendommen matr. nr. 22b Bogø By, Bogø. Orange markeringer viser strandbeskyttede arealer.

Ansøgningen

Der er ansøgt om dispensation til etablering af et vandhul på ca. 750 m² med en svagt hældende bredzone med en hældning på 1/10. Dybden vil være på ca. 1,0 m. Det opgravede materiale anbringes og udjævnes på det tilstødende braklagte landbrugsareal. Vandhullet etableres i en tydelig fugtliggende lavning, der grænser op til strandene og agerjord, se figur 2.

Figur 2. Ortofoto fra ansøgningen med markering af den tydelige vandlidende lavning, hvor det ansøgte vandhul etableres.

Formålet med at etablere den nye sø på landbrugsarealet er ifølge ansøgningsmaterialet at støtte arter udpeget som særlig beskyttelseskrævende i henhold til EU-Habitatdirektivets bilag II og IV, henholdsvis stor vandsalamander, grønbroget tudse, spidssnudet frø og springfrø samt vadefugle og dermed understøtte bestræbelserne på at sikre disse arter gunstig bevaringsstatus. Projektet er et delprojekt i et større, sammenhængende, biodiversitetsprojekt, der sigter på at sikre de små, udryddelsestruede bestande af de statsligt prioriterede indsatsarter grønbroget tudse og strandtudse på Vest-Møn, Bogø og Farø. Fanefjord-området er en del af et biotoprigt netværk med mange levende hegn og mindre lunde. Med tiden er det målet at skabe et sammenhængende biotopnetværk, en såkaldt korridor, som kan binde den sårbare og fåtallige bestand af grønbroget tudse på Vestmøn sammen. Derudover er der ifølge ansøgningen også konstateret grøn frø, skrubbtudse og lille vandsalamander i området. Udover at medvirke til at sikre paddebestandene gunstig bevaringsstatus vil anlæggelse af den nye sø også være berigende for den generelle biodiversitet.

Det er endvidere oplyst i ansøgningen, at det ansøgte projekt gennemføres af Vordingborg Kommune i forbindelse med Vordingborg Kommunes deltagelse i EU-Life-projektet SemiAquaticLIFE. Projektet er del af en langsigtet, omfattende naturplan, hvor målet er at sikre livskraftige, sammenhængende bestande af de sjældne og sårbare padder i Vordingborg Kommunes del af Natura 2000 område nr. 168. LIFE-projektet udløber ved udgangen af 2021.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præsto Fjord og Grønsund. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 147 og fuglebeskyttelsesområder nr. 84 og 89. I fuglebeskyttelsesområde nr. 89 indgår Ramsarområde nr. 22.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det nærmeste areal med kortlagt habitatnatur – en mosaik af 1330 Strandeng (95%) og 1310 Enårig strandengsvegetation (5 %) ligger ud til kysten ca. 45 meter nord for lavningen, hvor vandhullet etableres.

Ingen for 500 meter fra lokaliteten er der kortlagt flere potentielle levesteder for Stor vandsalamander, der er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Det fremgår af Natura 2000 handleplan 2016-2021 for Natura 2000-område nr. 168, at EU-Life-projektet SemiAquaticLIFE indgår som en indsats i handleplanen.

Bilag IV-arter

Det fremgår af portalen Danmarks Naturdata, at der er registreret Grønbroget tudse, Springfrø, Springfrø og flere flagermusarter i nærområdet. Som nævnt ovenfor er der i nærområdet kortlagt potentielle levesteder for Stor vandsalamander, der både er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet (det vil sige en bilag II-art) samt en bilag IV-art.

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for øvrige bilag IV-arter.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Natur- og Vildtreservat

Ifølge oplysninger fra Danmarks Miljøportal ligger lokaliteten lige omkring grænsen for trækfuglereservatet Fanefjord-Grønsund.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af Vejledning om 300 m strandbeskyttelses- og klitfredningszone afsnit 5.5², at selv om anlæg af kunstige søer og damme kan fremme det naturlige

---

2

<https://naturstyrelsen.dk/media/nst/attachments/81194/vejledningom300mstrandbeskyttelsesogklitfredningsz.pdf>

dyre- og planteliv, bør der i overensstemmelse med hidtidig praksis ikke dispenseres til et sådant anlæg, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter. Det følger endvidere af Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, at der efter en konkret vurdering kan meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller, og hvor den naturforbedrende funktion synes ret klar.

På historiske målebordsblade fra perioderne 1842-1899 og 1901-1971 er der ikke indtegnet et vandhul på den ansøgte lokalitet. Kystdirektoratet ligger dermed til grund for afgørelsen, at der med det ansøgte ikke er tale om genskabelse af et tidligere naturligt vandhul.

Det er imidlertid Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte er en del af en omfattende plan for naturforbedring til gavn for bl.a. grønbroget tudse og andre padder, idet projektet er en del af EU-Life-projektet SemiAquaticLIFE. Det er på den baggrund Kystdirektoratets vurdering, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte. Det er indgået i vurderingen, at der er tale om et mindre vandhul, der etableres i en allerede eksisterende vandlidende lavning, og at vandhullet efter Kystdirektoratets vurdering ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet negativt.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte tiltag er direkte forbundet med Natura 2000-områdets forvaltning, idet projektet er nævnt som en indsats i Natura 2000-handleplanen. Det ansøgte er derfor undtaget fra kravet om vurdering i forhold til Natura 2000, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Kystdirektoratet vurderer endvidere, at det ansøgte projekt kan fremme levesteder for grønbroget tudse og andre padder, der er anført på habitatdirektivets bilag IV, og direktoratet finder ikke, at projektet vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Efter en samlet vurdering og på ovenstående grundlag meddeler Kystdirektoratet dispensation til etablering af et vandhul som ansøgt.

Med venlig hilsen

Hanne Rungø Hilligsø
+45 20 85 56 17
hrh@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Peer Ravn, pr@amphi.dk
- Vordingborg Kommune, tekpost@vordingborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Vordingborg, vordingborg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vordingborg, vordingborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

---

³ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

De gældende udpegningsgrundlag for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Natura 2000-planerne for 2016-21. Udpegningsgrundlagene er dog under opdatering, og forslag til justerede udpegningsgrundlag er offentliggjort i en basisanalyse for hvert Natura 2000-område i juni 2020.

Myndighederne skal både varetage hensynet til arter og naturtyper, der fremgår af de gældende udpegningsgrundlag, og til eventuelle nye arter og naturtyper, der fremgår af forslaget, selv om forslaget endnu ikke er endeligt besluttet og meddelt Europa-Kommissionen.

Udpegningsgrundlagene, der er relevante for den konkrete afgørelse, er indsat herunder.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 147	
Naturtyper:	
Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
Lagune* (1150)	Bugt (1160)
Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
Strandeng (1330)	Forklit (2110)
Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
Skovklit (2180)	Klitlavning (2190)
Enebærklit* (2250)	Søbred med småarter (3130)
Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
Vinteregeskov (9170)	Stilkekrat (9190)
Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	
Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
Stor kærguldsmed (1042)	Stor vandsalamander (1166)
Bredøret flagermus (1308)	Spættet sæl (1365)
Mygblomst (1903)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84	
Fugle:	
knopsvane (T)	sangsvane (T)
troidand (T)	lille skallesluger (T)
toppet skallesluger (T)	stor skallesluger (T)
havørn (TY)	blishøne (T)
fjordterne (Y)	havterne (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 89	
Fugle:	
skarv (TY)	knopsvane (T)
pibesvane (T)	sangsvane (T)
grågås (T)	bramgås (T)
pibeand (T)	spidsand (T)
skeand (T)	troidand (T)
hvinand (T)	lille skallesluger (T)
toppet skallesluger (T)	stor skallesluger (T)
havørn (TY)	rørhøg (Y)
vandrefalk (T)	pletlet rørvagtel (Y)
blishøne (T)	klyde (Y)
højle (T)	brushane (Y)
splitterne (Y)	fjordterne (Y)
havterne (Y)	dværterne (Y)

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trackfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområderne er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 168
(fra [Natura 2000-planen 2016-21](#))

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 147		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Kliihede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålbølge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)

	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Vinteregeskov (9170)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Stor kærguldsmed (1042)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stor vandsalamander (1166)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	Bredøret flagermus (1308)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	Knopsvane (T)	Troldand (T)
	Lille skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Blishøne (T)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 89		
Fugle:	Skarv (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Bramgås (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Troldand (T)	Hvinand (T)
	Lille skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Hjelle (T)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rovterne (Y)
	Hedelærke (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Forslag til nyt udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 168
(fra [basisanalysen, juni 2020](#))